

Agnieszka Orzelska-Stączek
Paweł Ukielski

Inicjatywa Trójmorza z perspektywy jej uczestników

5

East of the West
Wschód Zachodu

Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk
Warszawa 2020

Spis treści

Wprowadzenie	7
Rozdział I. Ramy metodologiczno-teoretyczne	11
1. Założenia i cele badawcze	11
2. Przegląd literatury przedmiotu	15
3. Wywiad jako technika w badaniu Inicjatywy Trójmorza	21
4. Dyplomata jako respondent. Funkcja reprezentacyjna i informacyjna ambasadorów	35
Rozdział II. Charakterystyka Inicjatywy Trójmorza	43
1. Państwa Inicjatywy Trójmorza – ludność, terytorium i główne wskaźniki makroekonomiczne	43
2. Powstanie i rozwój Inicjatywy Trójmorza	49
3. Cele Trójmorza	57
Rozdział III. Inicjatywa Trójmorza: punkt widzenia poszczególnych państw uczestników	65
1. Cele współpracy	65
2. Kontekst europejski i transatlantycki	69
3. Szanse i zagrożenia	74
4. Instytucjonalizacja, liderzy, uczestnictwo	80
5. Priorytetowe projekty	85
6. Definicja regionu	96
7. Czechy i Węgry – próba uzupełnienia	98
Zakończenie	103

Aneks

1. Wywiady (w kolejności alfabetycznej wg nazw państw):	
• Wywiad z ambasadorem Austrii w Polsce, JE Wernerem Almhoferem	109
• Wywiad z ambasadorem Bułgarii w Polsce, JE Emilem Savovem Yalnazovem	114
• Odpowiedzi otrzymane od ambasadora Chorwacji w Polsce, JE Tomislava Vidoševicia	121
• Wywiad z ambasadorem Estonii w Polsce, JE Martinem Rogerem	128
• Wywiad z ambasadorem Litwy w Polsce, JE Eduardasem Borisovasem	132
• Odpowiedzi uzyskane drogą e-mailową z Ambasady Republiki Łotewskiej w Polsce	139
• Wywiad z Szefem Gabinetu Prezydenta RP, ministrem Krzysztofem Szczerskim	142
• Wywiad z ambasadorem Rumunii w Polsce, JE Ovidiu Drangą	154
• Wywiad z ambasadorem Słowacji w Polsce, JE Dušanem Krištofikiem	167
• Odpowiedzi uzyskane drogą e-mailową od ambasador Słowenii w Polsce, JE Boženy Forštnarič Boroje	172
2. Deklaracje przyjęte podczas kolejnych szczytów Inicjatywy Trójmorza:	
• Wspólna deklaracja w sprawie Inicjatywy Trójmorza (Dubrownik, 25 sierpnia 2016)	177
• Wspólna deklaracja II Szczytu Inicjatywy Trójmorza (Warszawa, 6–7 lipca 2017)	180
• Wspólna deklaracja III Szczytu Inicjatywy Trójmorza (Bukareszt, 18 września 2018)	184
• Wspólna deklaracja IV Szczytu Inicjatywy Trójmorza (Lublana, 5–6 czerwca 2019)	190
<i>Summary</i>	195
Bibliografia	199
Spis tabel, wykresów, map	209
Indeks osób	211

I will give you a practical example of an infrastructure gap in the region: you know that the river Danube is the natural border between Bulgaria and Romania, our neighbour to the north. Over the 700 km border, there are now only two bridges to connect us: at Ruse–Giurgiu and at Widyń–Calafat.

Ambasador Bułgarii w Polsce, JE Emil Savov Yalnazov (pełny tekst wywiadu w Aneksie 1)

Wprowadzenie

Inicjatywa Trójmorza (Trójmorze, Three Seas Initiative, 3SI, TSI)¹ skupia dwanaście państw UE położonych na obszarze między Adriatykiem, Bałtykiem i Morzem Czarnym. Nie jest to organizacja międzynarodowa, lecz forma współpracy oparta na koordynacji projektów na szczeblu prezydenckim. W świetle deklaracji przyjętych dotąd na szczytach Inicjatywy Trójmorza ma ona wspierać rozwój infrastruktury w regionie, głównie w sektorach energii, transportu, komunikacji cyfrowej, zwiększać spójność Unii Europejskiej i wzmacniać relacje transatlantyckie. Jej długofalowe cele są jednak nieco odmiennie postrzegane przez poszczególne kraje. Pytanie, czym w istocie jest Inicjatywa Trójmorza z perspektywy jej uczestników, należy do naszych głównych problemów badawczych.

Monografia niniejsza jest kontynuacją badań naukowych prowadzonych w Zakładzie Europy Środkowo-Wschodniej i Badań Postsowieckich Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Wcześniejsze prace na temat Inicjatywy Trójmorza koncentrowały się na stanowisku Polski, a zależało nam, aby uzupełnić stan badań i ukazać punkt widzenia wszystkich państw Trójmorza, opierając się na wiarygodnych źródłach.

---

¹ W dalszej części pracy będziemy używać skrótu: 3SI.